

**Działania realizowanych w ramach KPD oraz na rzecz ofiar handlu ludźmi,
zidentyfikowanych na terenie woj. Świętokrzyskiego w 2021 r.**

Podsumowanie działań w województwie

1. Prowadzenie zakładki tematycznej Przeciwdziałanie Handlowi Ludźmi na stronie Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego: www.kielce.uw.gov.pl – zakładki: urząd/polityka-społeczna/przeciwdziałanie handlowi ludźmi.

2. Dystrybucja materiałów informacyjnych, podnoszących świadomość w temacie zagrożeń handlem ludźmi przekazanych do Urzędu Wojewódzkiego z MSWiA w formie komiksów oraz plakatów, podczas spotkań i wydarzeń organizowanych na terenie województwa z ramienia Wojewody Świętokrzyskiego.

Wystawę mobilną „Oblicza handlu ludźmi” przekazano do powiatu jędrzejowskiego gdzie wykorzystywana jest min. na potrzeby organizacji kampanii powiatowej przeciwko handlowi ludźmi, nadal spełnia funkcję informacyjną na terenie starostwa powiatowego w Jędrzejowie oraz współpracujących z samorządem instytucji publicznych.

3. Cztery osoby z terenu województwa świętokrzyskiego zostały przez wojewodę wytypowane do udziału kadry jednostek samorządu terytorialnego w szkoleniach organizowanych przez MRiPS pn. „Szkolenie dla kadry pomocy społecznej w zakresie wsparcia ofiar handlu ludźmi” Udział w tych szkoleniach zwiększył poziom kompetencji w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi na terenie województwa. (PCPR Opatów, Jędrzejów, OPS Sandomierz, ŚUW Kielce).

4. Posiedzenia zespołu wojewódzkiego w dniach 28.05.2021 oraz 22.12.2021 – z uwagi na panujące ograniczenia oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa spotkania organizowane za pośrednictwem komunikacji zdalnej - online:

– Omówienie bieżącej sytuacji, działań w kontekście realizacji KPD, zakresu współpracy oraz planów i zapotrzebowania członków Zespołu na materiały informacyjne (zasoby, potrzeby). Aktualizacja bazy podmiotów tworzących Wojewódzki Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi.

5. Powyżej przedstawione działania dotyczyły edukacji, prewencji, profilaktyki i zapobieganiu występowania zjawisk handlu ludźmi, jednak w 2021 roku wystąpiła także sytuacja, w której przedstawiciele Wojewody Świętokrzyskiego koordynowali wspieranie osoby zidentyfikowanej jako ofiara.

Działania realizowane były zgodnie z delegacją art. 22 ust 15 ustawy o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268).

W 2021 roku w toku były działania koordynujące pomoc obywatelowi Jemenu. Forma wykorzystywania: werbowanie i praca przymusowa w branży gastronomicznej.

Obywatel Jemenu został objęty wsparciem ze strony KCIK oraz ośrodka pomocy społecznej w Busku. Dyrekcja oraz pracownik OPS współpracowali w tym zakresie zarówno z KCIK jak i Pracownikami ŚUW z Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców oraz Polityki Społecznej i Zdrowia. Obywatel Jemenu otrzymał pozytywną decyzję w sprawie legalnego pobytu w Polsce, obecnie po złożeniu wniosku o wydanie karty pobytu otrzyma ją zgodnie z obowiązującymi procedurami.

Oprócz wojewody na terenie województw świętokrzyskiego działania na rzecz zapobiegania handlowi ludźmi prowadziły także inne instytucje, których przedstawiciele są członkami Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. W ramach koordynacji ogółu realizowanych działań do Wojewody Świętokrzyskiego poniżej w ogólny sposób przedstawione są formy aktywności podejmowane w ramach przedmiotowego zagadnienia w 2021 r. przez poszczególne instytucje:

➤ **Okręgowa Inspekcja Pracy w Kielcach:**

Na wniosek Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach, Komendy Powiatowej Policji we Włoszczowie, Komendy Powiatowej Policji w Końskich, Komendy Powiatowej Policji

w Starachowicach oraz Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Św., w 2021 roku inspektorzy pracy wspólnie z Placówką Straży Granicznej w Kielcach brali udział w czynnościach kontrolnych dot. zagadnień handlu ludźmi w zakresie kontroli legalności zatrudnienia, innej pracy zarobkowej oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców.

➤ **Karpacki Oddział Straży Granicznej:**

- W roku 2021 prowadzone było postępowanie przygotowawcze dotyczące handlu ludźmi zakończone skierowaniem aktu oskarżenia, przeciwko obywatelowi Jemenu (dotyczy przypadku wskazanego powyżej).

Prokuratura Okręgowa w Nowym Sączu skierowała do Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu akt oskarżenia przeciwko obywatelowi Jemenu, zarzucając mu popełnienie przestępstwa handlu ludźmi, zagrożonego karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3 - tj. z art. 189a § 1 k.k.

Jest to efekt pracy funkcjonariuszy Placówki Straży Granicznej w Kielcach, funkcjonariuszy Wydziału Operacyjno-Śledczego oraz nadzorującego postępowanie prokuratora Prokuratury Okręgowej w Nowym Sączu.

Pięciu obywateli Jemenu uznano za domniemane ofiary handlu ludźmi (wykorzystanie dotyczące werbowania do pracy) i wydano stosowne zaświadczenia. Po przekazaniu zebranych materiałów Prokuratura Okręgowa w Nowym Sączu wszczęła śledztwo, które powierzyła do prowadzenia właściwej miejscowo Placówce Straży Granicznej w Kielcach. W trakcie jego

prowadzenia udało się ustalić i zabrać materiał dowodowy świadczący o tym, że w latach 2018-2021 na terenie Jemenu oraz w różnych miastach na terenie województw mazowieckiego, lubelskiego, łódzkiego oraz podkarpackiego dochodziło do przestępczego procederu handlu ludźmi, którym trudniło się 2 obywateli Jemenu.

W 2021 roku Prokuratura Okręgowa w Nowym Sączu skierowała do Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu akt oskarżenia. Postępowanie wobec drugiego podejrzanego jest kontynuowane.

- Kolejną informacją istotną, dla koordynowania poczynąń związanych z przeciwdziałaniem handlowi ludźmi było szkolenie przeprowadzone przez eksperta z Komendy Głównej Straży Granicznej, które odbyło się 10 czerwca 2021 roku w Karpackim Oddziale Straży Granicznej dla funkcjonariuszy z pionu operacyjno-śledczego i pionu do spraw cudzoziemców. Przedsięwzięcie to pozwoliło na zdobycie bądź poszerzenie wiedzy już posiadanej związanej z problematyką handlu ludźmi przez osoby, które w swojej działalności służbowej mogą zetknąć się z ofiarami i sprawcami tego procederu.

➤ **Komenda Wojewódzka Policji:**

• Wydział Prewencji:

Jednym z działań promujących problematykę przeciwdziałania handlowi ludźmi na terenie województwa świętokrzyskiego było zorganizowanie przez policjantów Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim w dniu 17 lipca 2021 roku plenerowego stoiska profilaktycznego w rejonie galerii Ostrowiec. Podczas przedsięwzięcia omówiono zjawisko handlu ludźmi nawiązując tematycznie do Światowego Dnia Przeciwno Handlowi Ludźmi oraz rozdawano ulotki profilaktyczne. Kolejnym działaniem było zorganizowanie plenerowych pogadanek które odbyły się 12 lipca i 8 sierpnia 2021 roku podczas pikników „Na Gutwinie jest fajnie” oraz podczas Dni Otwartych Zakładu Doskonalenia Zawodowego. Policjanci w trakcie spotkania rozmawiali z mieszkańcami na temat zagrożeń wynikających z handlu ludźmi oraz przekazywali ulotki.

W przedsięwzięciach uczestniczyło około 400 osób.

W ramach kampanii prewencyjnej odnoszącej się do handlu ludźmi, a rozpoczynającej się od 18 października 2021 roku Europejskim Dniem Przeciwno Handlowi Ludźmi, policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Jędrzejowie włączyli się w V Powiatową Kampanię Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. W trakcie przedsięwzięcia przeprowadzono wśród społeczności lokalnej akcję edukacyjno - informacyjną dotyczącą problematyki handlu ludźmi i wskazanie instytucji pomocowych poprzez dystrybucję plakatów, ulotek oraz ogłoszeń na stronach internetowych w instytucjach publicznych takich jak : placówek oświatowych z terenu Jędrzejowa, Starostwa Powiatowego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz lokalnych mediach. Ponadto od dnia 11 października 2021 roku w budynku Zespołu Szkół nr 1 im. Ks. Stanisława Konarskiego w Jędrzejowie dostępna jest mobilna wystawa poświęcona przeciwdziałaniu handlowi ludźmi. Organizatorem wystawy jest Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Komenda Powiatowa Policji w Jędrzejowie,

a wystawa mobilna została wypożyczona z Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.

Ponadto na stronach internetowych jednostek Policji umieszczano informację o zjawisku handlu ludźmi oraz komunikaty z numerami telefonów i linkami do stron organizacji, fundacji zajmujących się niesieniem pomocy ofiarom handlu ludźmi.

Z innych przeprowadzonych działań profilaktycznych na terenie województwa należy dodatkowo wymienić :

- 4 spotkania profilaktyczne z osobami starszymi w klubach seniora „Niezapominajka”, „Dziennym Domu Seniora” w Starachowicach,
- 1 spotkanie profilaktyczne na terenie rodzinnych ogródków działkowych w Sandomierzu,
- 8 spotkań plenerowych z mieszkańcami na terenie parków, zalewów powiatu sandomierskiego,
- 2 spotkania profilaktyczne w urzędach gmin na terenie powiatu kazimierskiego.

Pozostałe prowadzone działania to rozmowy profilaktyczne, podczas których policjanci informowali o przestępstwie handlu ludźmi, o tym że każdy może stać się jego ofiarą oraz uświadamiali potencjalne ofiary o przysługujących im unijnych prawach, takich jak pomoc i wsparcie, ochrona, odszkodowanie, prawa człowieka i prawa pracy, prawo pobytu oraz prawo do reintegracji. Dodatkowo policjanci dystrybuowali materiały informacyjne w miejscach takich jak zakłady pracy, hostele, noclegownie, gdzie przebywają obcokrajowcy, stacje kolejowe, dworce autobusowe, środki komunikacji publicznej, galerie handlowe oraz w innych miejscach gdzie mogą przebywać lub przemieszczać się potencjalne ofiary handlu ludźmi. Policjanci prowadzą także bieżący monitoring forów internetowych, tablic ogłoszeń pod kątem ujawniania treści kierowanych do grup ludzi poszukujących pracy za granicą, wzbudzających podejrzenie w związku z możliwością popełnienia przestępstw.

Realizując zadania polegające na upowszechnieniu wiedzy na temat zjawiska handlu ludźmi wśród młodzieży szkolnej i studentów poprzez organizację spotkań informacyjnych, w 2021 roku świętokrzyscy policjanci realizując w/w zadanie przeprowadzili łącznie 100 spotkań informacyjno – edukacyjnych na temat zjawiska handlu ludźmi, w których uczestniczyło 3094 uczniów. Spotkania przeprowadzone były z uczestnikami z zachowaniem obowiązujących w tym czasie obostrzeń epidemicznych.

W zakresie walki z handlem ludźmi w 2021 roku w garnizonie świętokrzyskim przeprowadzono łącznie 8 szkoleń dotyczących problematyki handlu ludźmi w których uczestniczyło 262 policjantów.

W analizowanym okresie na terenie działania Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach, funkcjonariusze prowadzili postępowania karne dotyczące przestępstw związanych ze zjawiskiem handlem ludźmi.

- Wydział Kryminalny:

W 2021 roku zostały przeprowadzone na terenie woj. świętokrzyskiego 3 akcje Empact Joint Action Days 2021, koordynowane przez Europol, w tym:

- w czerwcu 2021 r. działania ukierunkowane na zwalczanie handlu ludźmi w celu wykorzystania do pracy przymusowej. W ramach dwudniowej akcji na terenie woj. świętokrzyskiego sprawdzono 56 miejsc, w tym firmy, zakłady produkcyjne, gospodarstwa rolne, lokale gastronomiczne, hotele itp.

W akcji udział wzięło: 85 funkcjonariuszy Policji, 14 funkcjonariuszy Straży Granicznej oraz 14 funkcjonariuszy Państwowej Inspekcji Pracy.

- w lipcu 2021 r. działania ukierunkowane na zwalczanie handlu dziećmi w celu ich wykorzystania (wszelkie formy wykorzystania). W ramach dwudniowej akcji na terenie woj. świętokrzyskiego zostało sprawdzonych w sumie 455 miejsc, w tym dworce PKS/PKP, galerie handlowe, parki, targowiska, kościoły oraz cmentarze. Wylegitymowano 96 osób, w tym 21 osób nieletnich.

W przedmiotowej akcji udział wzięło w sumie 216 funkcjonariuszy Policji.

- w listopadzie 2021 r. działania ukierunkowane na zwalczanie handlu ludźmi w celu wykorzystania seksualnego. W ramach jednodniowej akcji w całym województwie zostało sprawdzonych 200 miejsc, w tym parkingi, stacje benzynowe, kompleksy leśne, motele, tzw. mieszkaniówki, gdzie zostało wylegitymowanych i sprawdzonych 41 osób, m.in. narodowości polskiej, bułgarskiej i białoruskiej.

W akcji udział wzięło 102 funkcjonariuszy Policji, 3 funkcjonariuszy Straży Granicznej.

➤ **Wojewódzki Urząd Pracy:**

Działania prewencyjne:

Organizacja wydarzeń promujących problematykę handlu ludźmi, skierowanych do ogółu społeczeństwa, w tym kampania informacyjna

Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach w 2021 roku kontynuował działania informacyjne w ramach świadczonego poradnictwa wobec studentów, osób bezrobotnych, planujących wyjazdy za granicę w celach zarobkowych. Szczególna intensyfikacja działań nastąpiła od lipca do października 2021 roku za sprawą kampanii informacyjnej w sprawie pracy sezonowej w UE prowadzonej przez Europejski Urząd ds. Pracy (ELA) pod nazwą „Prawa przez cały rok”, w którą włączył się Wojewódzki Urząd Pracy. Celem kampanii było promowanie wśród pracowników sezonowych pochodzących z państw członkowskich UE i pracodawców zatrudniających tego typu pracowników, wiedzy o obowiązujących ich przepisach prawa pracy i zabezpieczenia społecznego oraz podkreślenie źródeł wsparcia w zakresie informacji udzielanych w państwach członkowskich UE pracownikom i pracodawcom. Kampania zwracała uwagę na potrzebę rozpowszechniania informacji

nt. sprawiedliwych i bezpiecznych warunków pracy dla pracowników sezonowych, którzy zatrudniani są w państwach członkowskich UE.

W ramach działań informacyjnych przeprowadzono 5 spotkań grupowych w formie stacjonarnej oraz online dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy. We współpracy z partnerami WUP zorganizowano 3 dyżury EURES, uczestniczono w 3 targach pracy, a także rozpropagowano informacje wśród multiplikatorów (11 instytucji, uczelni) oraz poprzez media społecznościowe i stronę internetową Urzędu kampanii (8 postów, ponad 3000 razy opublikowano treści z postów, 1600 osób obserwujących profil WUP oraz 60 odsłon 2 artykułów na stronie www).

W trakcie spotkań poruszano zagadnienia z zakresu podejmowania pracy w krajach UE, zjawiska handlu ludźmi oraz bezpiecznych wyjazdów do pracy za granicą.

➤ **MOPR KIELCE - Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie**

Działania informacyjne do ogółu społeczeństwa:

dystrybucja materiałów edukacyjnych: komiksy, ulotki, filmy edukacyjne:

- podczas szkoleń prowadzonych w 2021 roku dla członków zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych w Kielcach, Ostrowcu Świętokrzyskim, Starachowicach;
- podczas realizacji przez Gminę Kielce projektu #DzieciSąWażne, realizowanego w ramach ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Edycja 2021, w okresie VII-XII.2021 r.;
- podczas realizacji wydarzeń XV Kampanii społecznej przeciw przemocy "Biała wstążka" i „16 Dni Walki z Przemocą wobec Kobiet” w okresie 25 listopad - 10 grudzień 2021 r.;
- w czasie „Niebieskiego spotkania” zorganizowanego w Kieleckim Centrum Kultury w dniu 29.11.2021 roku (udział wzięło około 300 osób, w tym dzieci i młodzież);
- zamieszczenie informacji nt. zjawiska handlu ludźmi na tablicy informacyjnej dla klientów Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie MOPR Kielce wraz z materiałami edukacyjnymi i możliwością pobrania ulotek.

Działalność edukacyjno - szkoleniowa:

- szkolenie pracowników socjalnych MOPR Kielce – 10 marzec 2021 r. - wykład pn.: „ABC wyjazdów za granicę” z prezentacją multimedialną, prezentacją filmu „Małe dziewczynki”, dyskusją i dystrybucją materiałów edukacyjnych;

- przygotowanie merytoryczne kadry pedagogicznej, wchodzącej w skład Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych, do realizacji warsztatów edukacyjnych nt. zjawiska handlu ludźmi na terenie placówek oświatowych w Kielcach – kontynuacja corocznych działań edukacyjno-promocyjnych w ramach zaplanowanego harmonogramu spotkań GZI;
- włączanie do programu zajęć dydaktycznych oraz w ramach praktyk studenckich elementów tematyki dot. handlu ludźmi: dla studentów Kierunku Praca Socjalna, Psychologia, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach), Collegium Medicum na Kierunku Zdrowie Publiczne Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku – Kamiennej na specjalizacji w zakresie organizacji pomocy społecznej.

Odnośnie utrudnień w realizacji KPD nadal główną i najbardziej istotną rolę odgrywała w 2021 r. sytuacja epidemiologiczna, wielokrotnie uniemożliwiająca organizację spotkań oraz różnego rodzaju przedsięwzięć skierowanych do różnorodnych grup odbiorców.